

Урок № 2. ЩО ТАКЕ МУЗИКА

Дата _____

Клас _____

Мета:

- розширювати уявлення учнів про емоційний зміст музики; активізувати образне мислення учнів; розкрити поняття «музика», «музика вокальна» та «інструментальна», «пісенна», «танцювальна», «маршова»;
- розвивати творчу фантазію, уяву, уміння імпровізувати;
- виховувати в учнів вокальні, виконавські навички, інтерес до музики, співу.

Музичний матеріал: Я. Степовий «Колискова»; Ф. Колесса «Школяр»; Д. Кабалевський «Три кити».

Наочні посібники: нотна хрестоматія; портрети композиторів Я. Степового, Ф. Колесси, Д. Кабалевського.

Обладнання: ТЗН; музичний інструмент; фонохрестоматія.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

Учні входять до класу під музичний супровід (Н. Май «Перший дзвоник»).

1. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

Перевірка готовності класу до уроку. Музичне вітання

2. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Бесіда

- ♦ На вашу думку, що таке музика?
- ♦ Де ви зустрічаєтесь із музикою?
- ♦ Чи можна назвати музику частиною нашого життя?
- ♦ Які музичні твори ви можете пригадати?

3. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Учитель. Слухаючи музику, ви, можливо, не замислювалися, що ж таке музика. Якщо ви будете уважними під час уроку, то обов'язково дізнаєтесь про це.

4. ОСНОВНА ЧАСТИНА

Робота з поняттями

Музика — це мистецтво, що «змальовує» життя людей, навколишній світ і «розмовляє» зі слухачем мовою звуків. Музичне мистецтво складається з музичних творів.

Слухання музики

Учитель. Цю особливу музику ми чули ще на початку свого життя. Що ж це за музика?

Тихо в лісі уночі,
Не шепочуть віти,

Сплять звірята і пташки,
Сплять маленькі діти.

- ♦ Під яку пісню засинають діти? (Коліскову)
 - ♦ Як ви гадаєте, якою повинна бути ця пісня? (Ніжною, тихою, ласкавою)
- Діти також під час гри заколисують своїх ляльок, зайчиків, ведмедиків.

Гра «Колисанка»

Учитель. Уявіть, що ми тримаємо іграшку, заколисуємо її та співаємо пісеньку.

Виконання поспівки «Баю, баю» з рухами.

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □
Ба_ю, ба_ю, ба_ю, бай, спи, ма_лень_кий, за_си_най!

Ви звернули увагу, що звуки мали різну висоту? Коли ми підіймали руки вище, то і звук був високим, і навпаки.

Виконайте цю пісеньку ще раз ніжно та м'яко.

Повторне виконання поспівки.

- ♦ Прослухайте музичний твір і поміркуйте, за яких обставин могла б звучати така музика — на параді, чи, можливо, на святі. Можливо, перед сном?

Слухання «Колискової» Я. Степового.

- ♦ Якщо ви були б композитором, то яку назву дали б цьому твору?

Цю п'єсу написав український композитор Я. Степовий і назвав її «Колискова». Отже, музика може без слів «розповісти» про почуття, мрії, спогади...

Робота з поняттями

Музичні твори, що виконують на музичних інструментах, називають **інструментальними**.

Учитель

- ♦ Яким інструментом можна було б підкреслити настрій цього твору? (*Пропонує обрати бубон або скрипку.*)

Прослухайте ще раз музику та візьміть участь у виконанні. Уявіть, що тримаєте в руках скрипку.

- ♦ Передайте характер п'єси, рухом руки імітуючи гру на скрипці й нібито співаючи.

Повторне слухання «Колискової» Я. Степового з пластичним інтонуванням.

Вокально-хорова робота

Учитель. Після доброго відпочинку ми прокидаємося сповненими сил, і настає час працювати. Для вас, школярів, основна праця — це добре навчатися й гарно поводитися.

- ♦ Які пісні про школу ви знаєте?
- Сьогодні ми розучимо пісню Ф. Колесси «Школяр».
- ♦ Прослухайте її та скажіть, чого навчається малий школяр у школі.

Слухання пісні Ф. Колесси «Школяр».

- ♦ Як ви вважаєте, це старовинна або сучасна пісня?

Цю пісню школярі співали дуже давно, майже сто років тому, але відтоді завдання школяра не змінилося: школа навчає читати, писати, рахувати.

Розучування пісні Ф. Колесси «Школяр», повторення правил співу, робота над диханням, одночасним початком співу, м'якістю звуковедення.

- ♦ Чим різняться два твори: «Школяр» Ф. Колесси та «Колискова» Я. Степового?

Робота з поняттями

Музичні твори для співу називають **вокальними**.

Учитель розповідає учням про три жанри музики: пісня, танець, марш.

Учитель. Ми назвали трьох музичних «китів» (пісня, танець, марш) і визначили, що музика може бути пісенною, танцювальною та маршовою.

- ♦ Прослухайте музику російського композитора Д. Кабалевського та скажіть, які «кити» музики прозвучали.
- ♦ Позначте пісенну музику плавними рухами рук, танцювальну — оплесками, а маршову — крокуванням на місці.

Слухання музики (Д. Кабалевський «Три кити») із відповідними рухами, обговорення трьох жанрів музики, визначення їх особливостей.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ УРОКУ

Бесіда

- ♦ Якою буває музика та хто виконує музичні твори?
- ♦ Яких «трьох китів» музики ми сьогодні згадали?

Учні виходять із класу під музичний супровід (Ф. Колесса «Школяр»).